

Trong những năm kháng chiến chống Mỹ, trên tuyến giao thông huyết mạch Bắc - Nam, các đợt chuyển quân, vận lương cho chiến trường miền Nam được quân và dân ta triển khai liên tục. Quân Mỹ đang thua đau trên chiến trường miền Nam, nên điên cuồng cho máy bay ném bom bắn phá các trọng điểm trên con đường huyết mạch này. Một trong những mục tiêu phá hoại hàng đầu của máy bay Mỹ là những cây cầu bắc qua sông, vì phá được cầu thì đường vận tải cũng như hành quân tiếp viện cho miền Nam của ta gặp những trở ngại lớn.

Cầu Ghép thuộc huyện Quảng Xương, tỉnh Thanh Hóa là một trong những cây cầu bị địch tập trung đánh phá ác liệt. Nhưng tại đây, đội dân quân xã Quảng Trung huyện Quảng Xương được trang bị hỏa lực bắn máy bay tầm thấp bằng súng bộ binh đã hiệp đồng cùng bộ đội chủ lực chiến đấu kiên cường để bảo vệ cây cầu. Ta đã bắn rơi, bắn cháy hàng chục máy bay Mỹ, khiến địch càng trở nên điên cuồng hơn.

Nằm bên mạn Bắc cầu Ghép, có một ngôi làng nhỏ, đó là làng Ngọc Trà, thuộc xã Quảng Trung, huyện Quảng Xương, tỉnh Thanh Hóa. Trong làng, một gia đình nọ có tám người con, trong đó cậu bé Nguyễn Bá Ngọc là con thứ ba, hiện đang học lớp Bốn trong trường phổ thông cơ sở của xã. Nhà nghèo, lại đông anh em nên Ngọc rất chăm chỉ. Ngoài thời gian đi học, Ngọc thường đảm đương nhiều việc đồng áng, nhà cửa giúp cha mẹ.

Mỗi khi có thời gian rảnh, Ngọc lại cùng chúng bạn và các em ra bờ sông cào hến, bắt cá để có thêm thức ăn cho những bữa cơm của cả nhà. Ngọc thông minh, nhanh nhẹn nên làm việc gì cũng tháo vát, giỏi giang.

Sáng ngày mùng 4 tháng Tư năm 1965, bố Ngọc khi đó làm trong ban chỉ huy xã từ Ủy ban xã chạy về qua nhà. Trên vai còn đeo súng, bố vội vàng dặn mấy mẹ con:

“Mấy bữa nay máy bay giặc đang ném bom bắn phá ác liệt ngoài cầu Hàm Rồng, dự là hôm nay sẽ đánh phá vào đến phà Ghép, mấy mẹ con ăn cơm nhanh rồi còn xuống hầm trú ẩn...”

Không kịp ăn miếng cơm, bố vội đi ngay. Lúc sau, những tiếng nổ rền trên bầu trời, máy bay quân Mỹ điên cuồng quần thảo, tiếng đạn bom, tiếng súng nổ vang đất trời, khói bụi cuộn lên mù mịt...

